

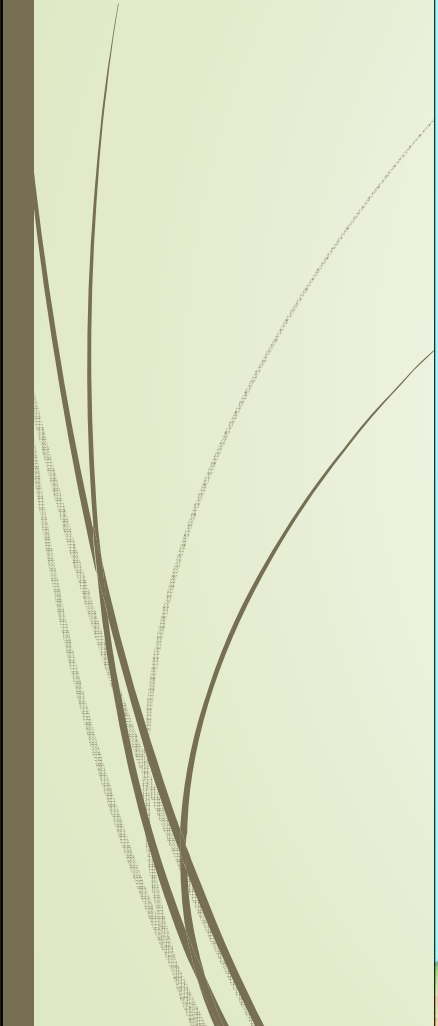
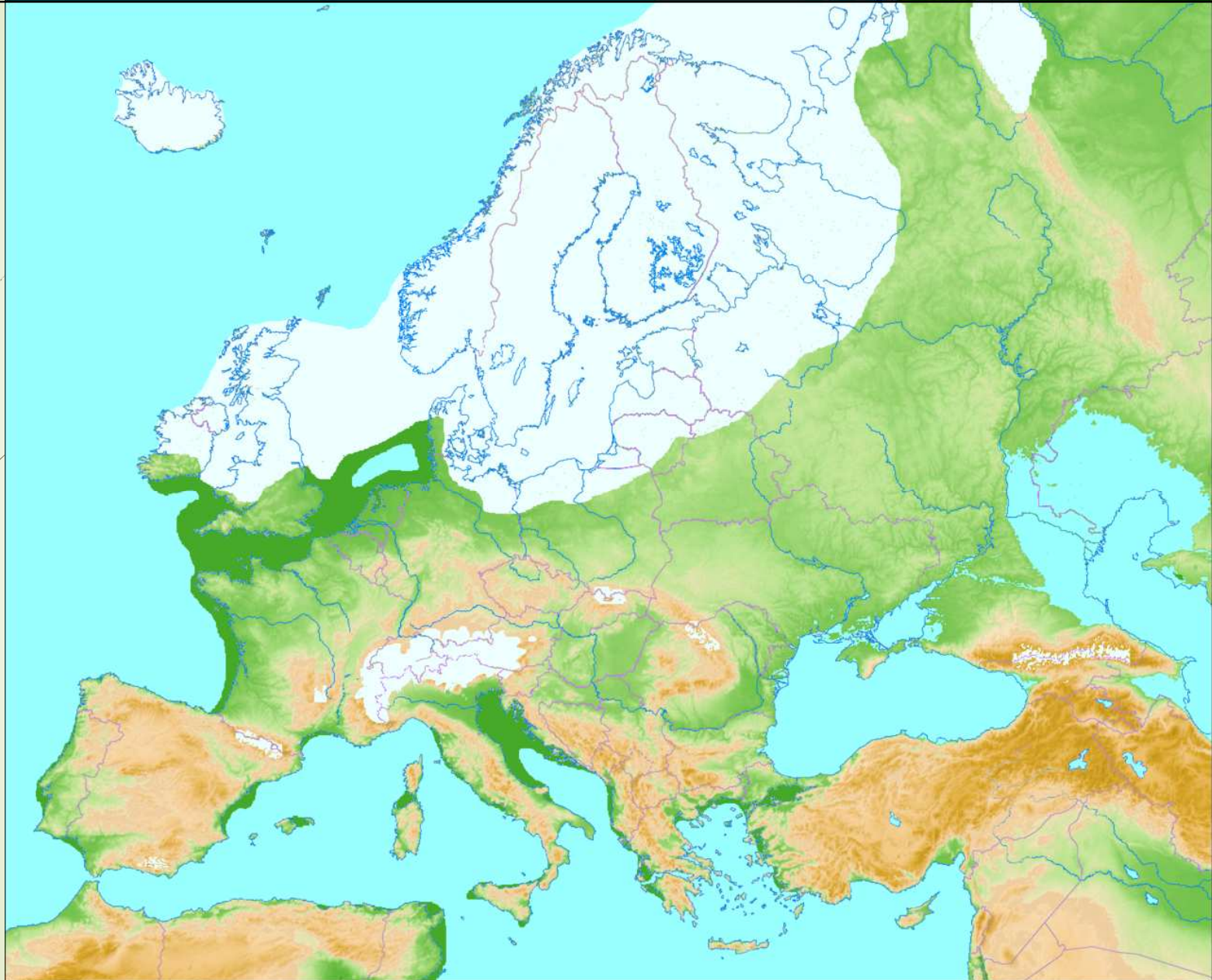
Dějiny Balkánu z lingvistického hlediska

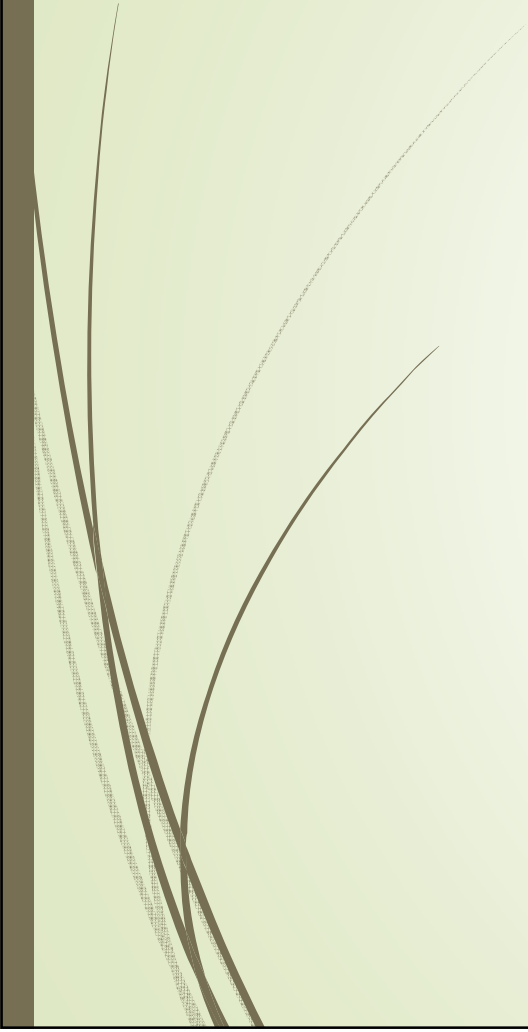
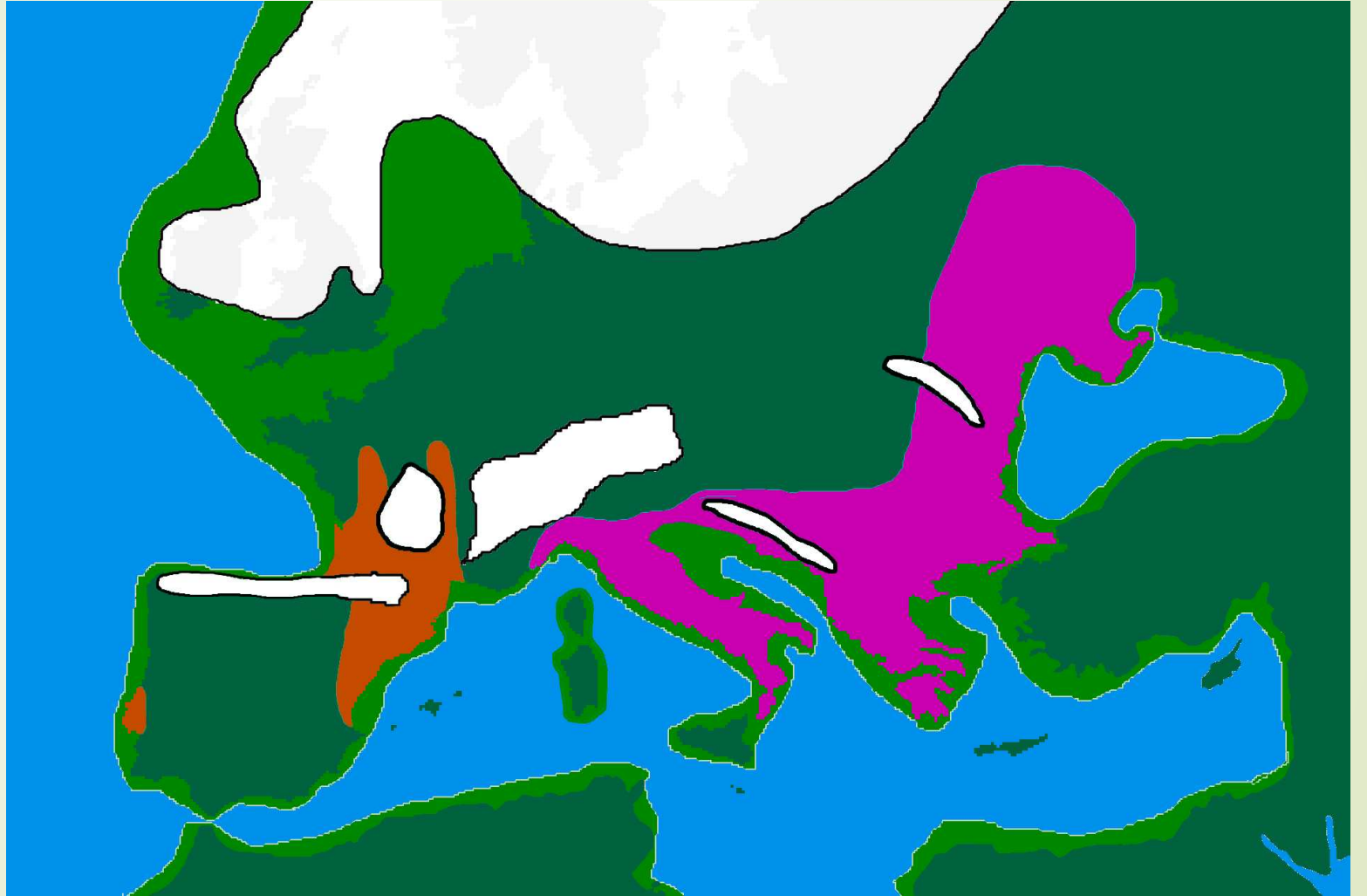
I. – Paleolit, mezolit a neolit

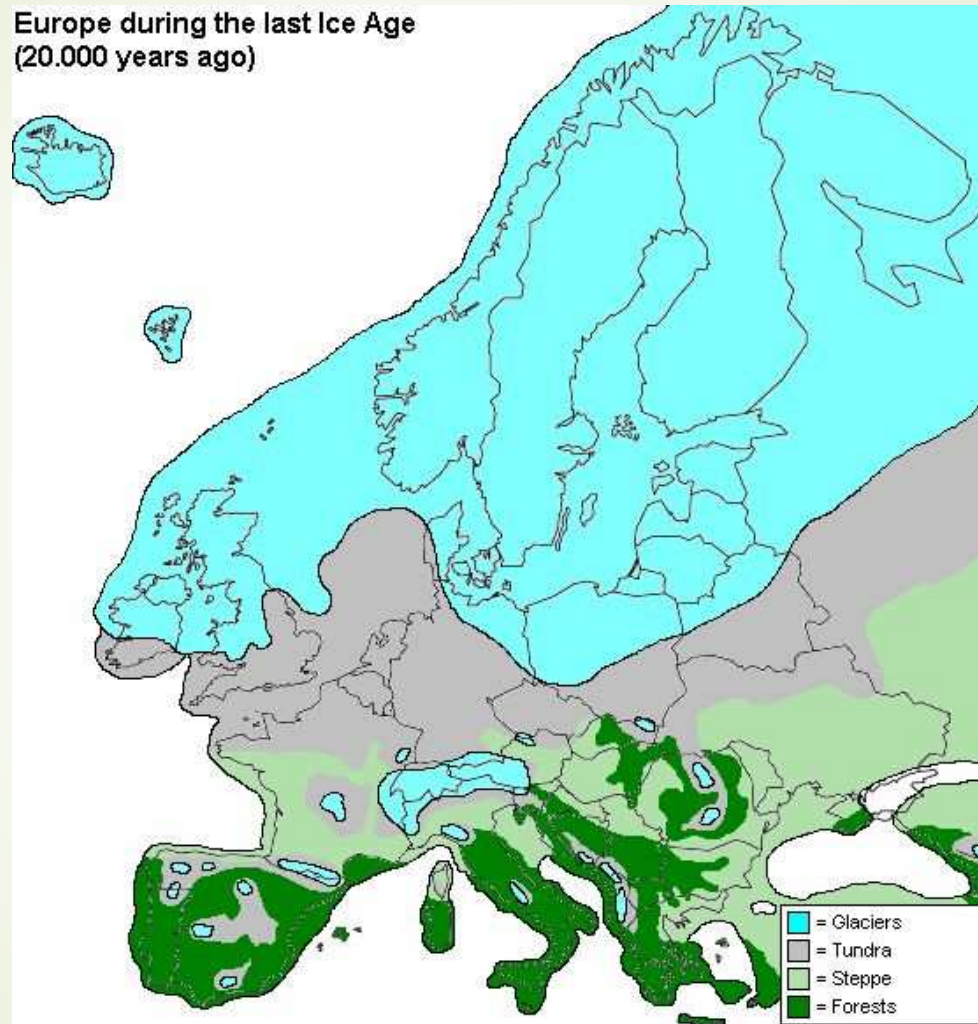
Pravěk (počátek paleolitu – 8. stol. př. n. l.)

- ▶ Balkán jako jeden z prvních člověkem osídlených evropských regionů.
- ▶ Přítomnost Homo Sapiens před cca 45 000 lety.
- ▶ V době posledního glaciálu Balkán jako jedno z tzv. útočišť, v nichž byla soustředěna větší část tehdejší evropské populace.
- ▶ S výjimkou hor (Stara Planina, Rila, Dinárské pohoří) byl Balkán bez ledovce. Přejít mezi paleolitem a mezolitem pozvolný, hovoří se i o přechodu z paleolitu do neolitu přes pozdní paleolit.
- ▶ Balkán jako první evropský region zasažen přílivem neolitických kultur – tj. prvních farmářů i farmaření (cca 7 000 př. n. l.).

Europe during the last Ice Age
(20.000 years ago)

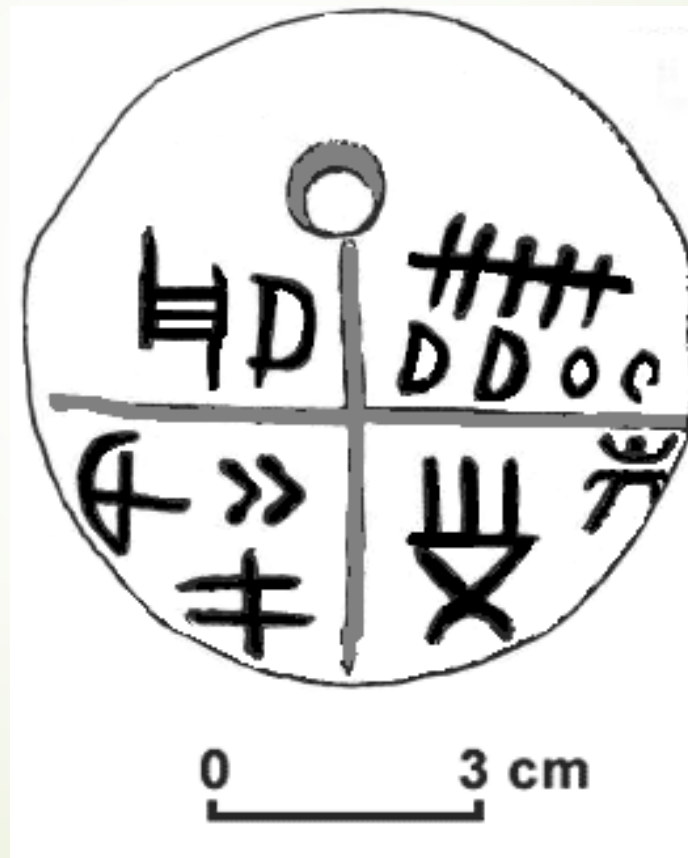

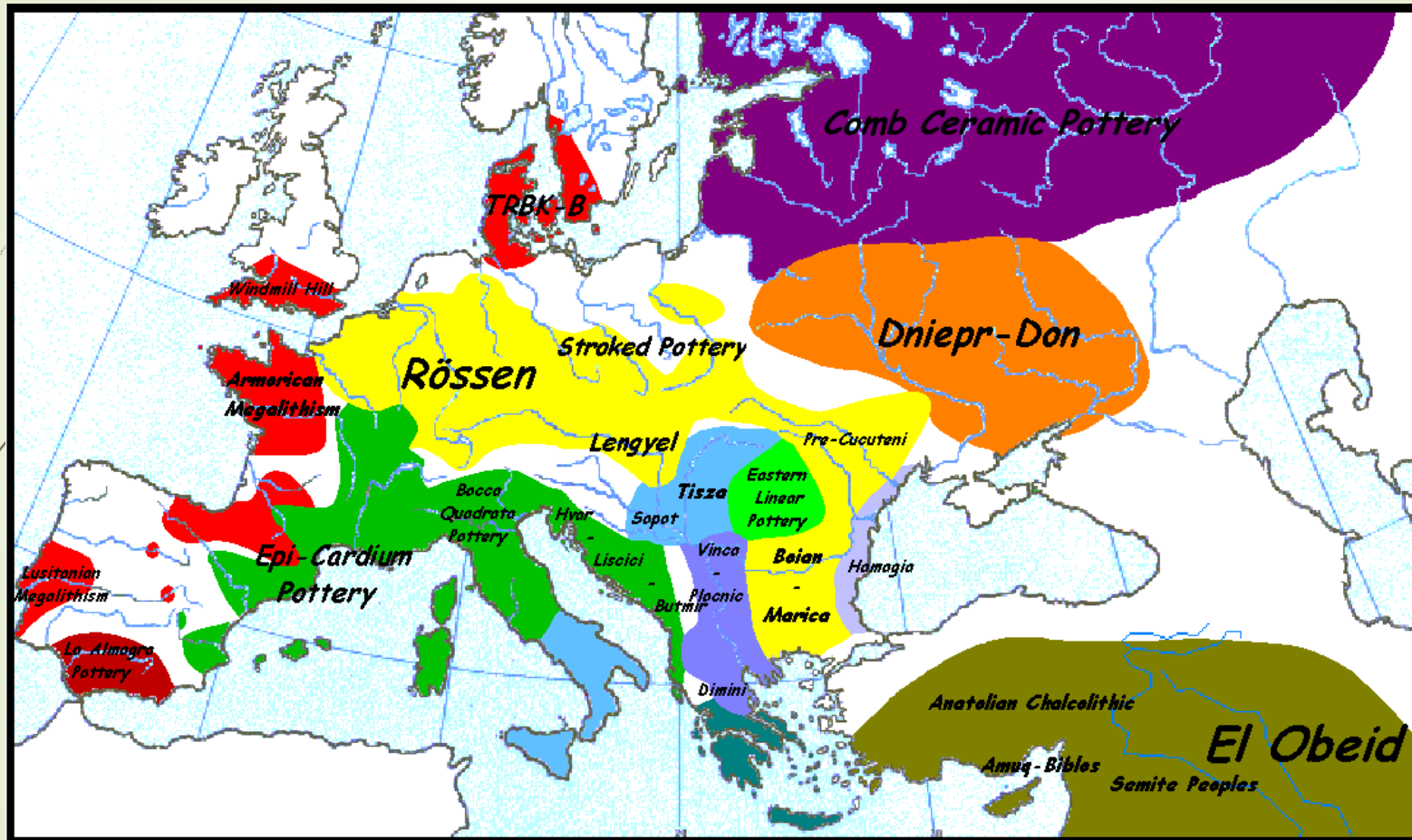

Pravěk (počátek paleolitu – 8. stol. př. n. l.) kultura Vinča (5700 – 4500 př. n. l.)

- Navazuje na starší kultury, případně souvisí s kulturami anatolských zemědělců.
- Intenzivnější zemědělství (chov dobytka, pastevectví, sběračství, pěstování pšenice, ovsa, ječmene, nepřímé doklady použití pluhu).
- Keramické nádoby.
- První doklady o použití mědi – rituální předměty, ozdoby, ne nástroje.
- Vinčské symboly – jeden z nejstarších psacích systémů na světě. Jednak piktogramy zvířat, jednak abstraktní značky. Za písmo se nepovažuje.

Pravěk (počátek paleolitu – 8. stol. př. n. l.)
Tabulka z Tărtăria (5500 – 5300 př. n. l.)

Legend:

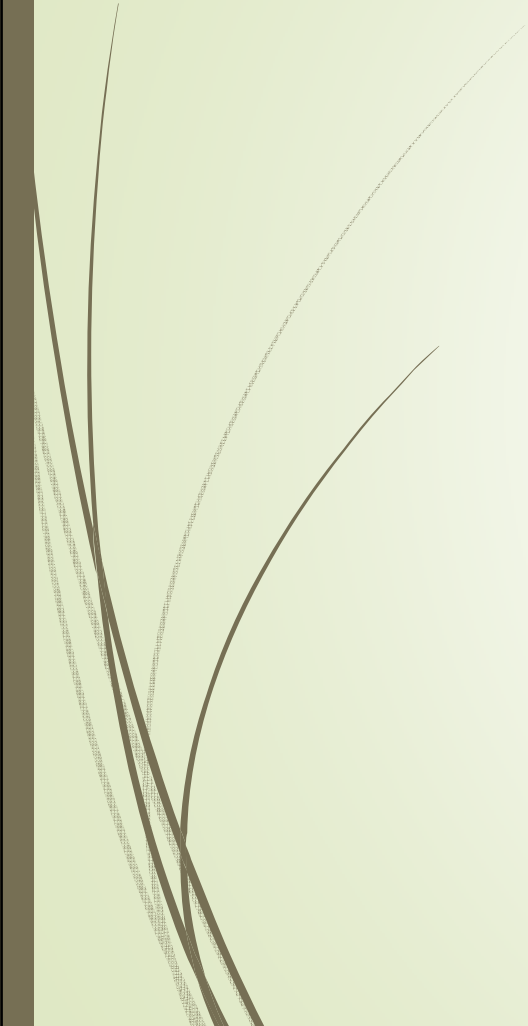
Map shows only Neolithic cultures

- Western Aborigin cultures
- Eastern Aborigin culture
- Old Balcanic cultures (derived from Sesklo)
- DANUBIAN NEOLITHIC
- MEDITERRANEAN NEOLITHIC
- Andalusian Neolithic
- Greek Neolithic
- Culture of Hamangia
- Cultures of black & grey pottery
- Hybrid cultures influenced by the previous ones
- SW Asian Neolithic cultures
- Comb Ceramic cultures

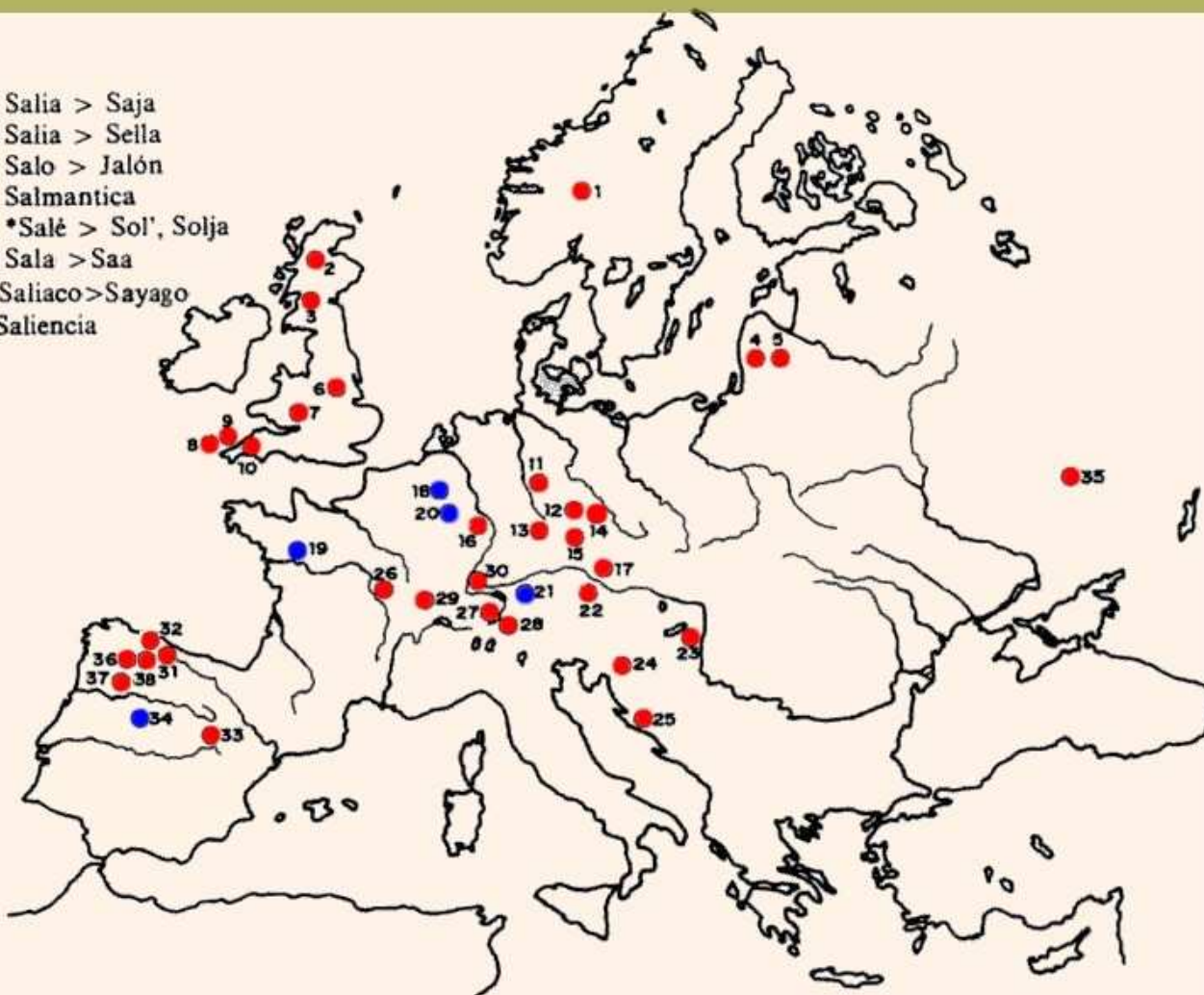
Pravěk (počátek paleolitu – 8. stol. př. n. l.) Varnenská kultura (4400 – 4100 př. n. l.)

- Kultura pozdní doby měděné.
- Přetrvává používání pazourku, kostí a škeblí
- Zpracování mědi i zlata – jedny z nejstarších zlatých šperků na světě.
- Dálkový obchod (řecké ostrovy, Volha).
- Jazyky neolitické, předindoevropské Evropy neznámé, jejich stopy možné zachytit v hydronymech.

Karte 4 · Sal-/Salm-

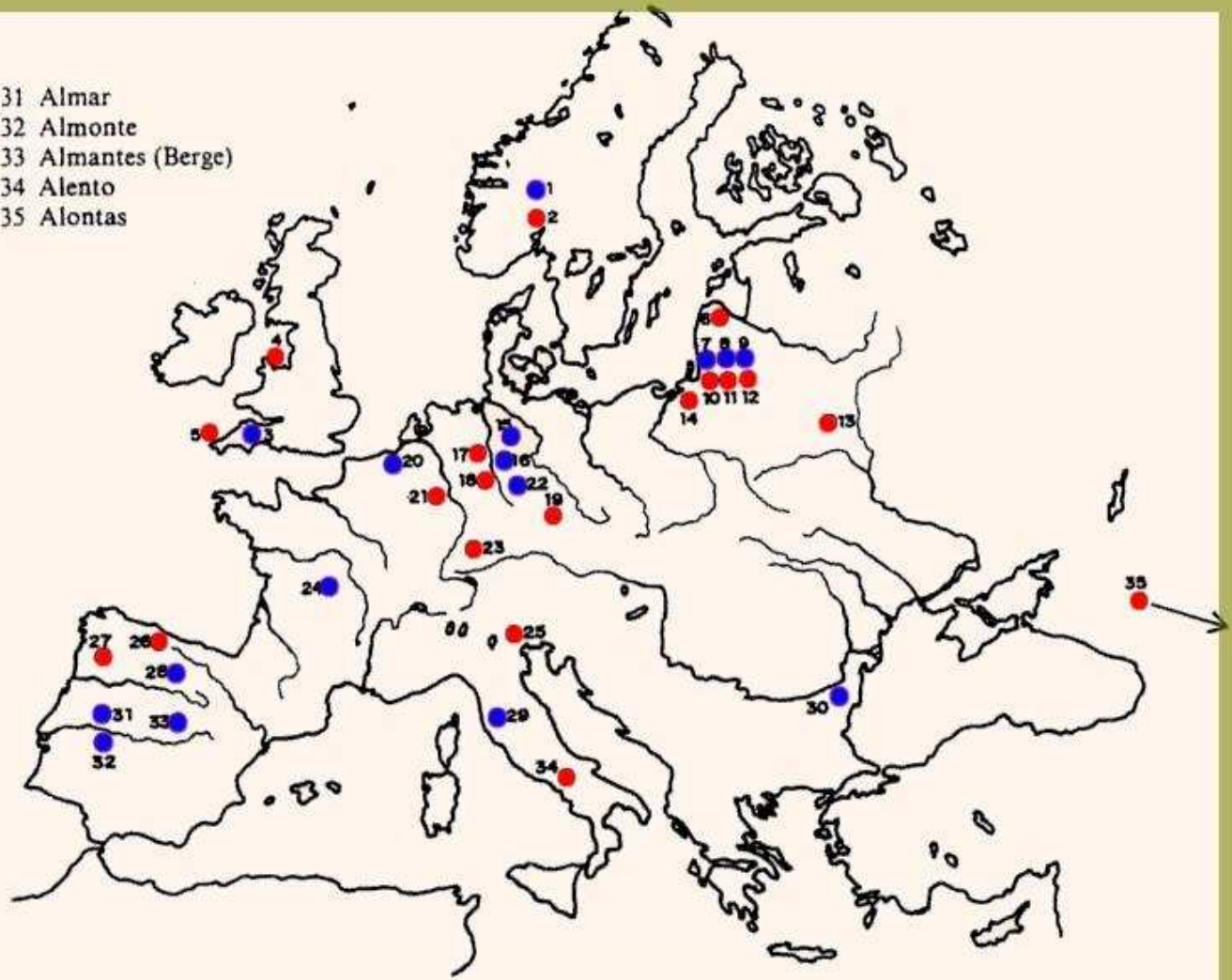
- 1 Sala
- 2 Seile
- 3 Seile
- 4 Sālantas
- 5 Salótas
- 6 *Salia > Hail
- 7 *Salia > Hail
- 8 *Salia > Hayle
- 9 Hayle
- 10 Haill
- 11 Saale
- 12 Salica > Selke
- 13 Sale
- 14 Saale
- 15 Saale
- 16 Salusia > Selz
- 17 Sala
- 18 Salm
- 19 Salmarus > Saumur
- 20 Salmana > Salm
- 21 Salmasa > Salmsach
- 22 Saalach
- 23 Zala, Szala
- 24 *Salica > Sölk
- 25 Salon
- 26 Salara > Saudre
- 27 Salanza
- 28 Salanfe
- 29 Seille
- 30 Salence
- 31 Salia > Saja
- 32 Salia > Sella
- 33 Salo > Jalón
- 34 Salmantica
- 35 *Salé > Sol', Solja
- 36 Sala > Saa
- 37 Saliaco > Sayago
- 38 Saliencia

Karte 2 · Al-/Alm-

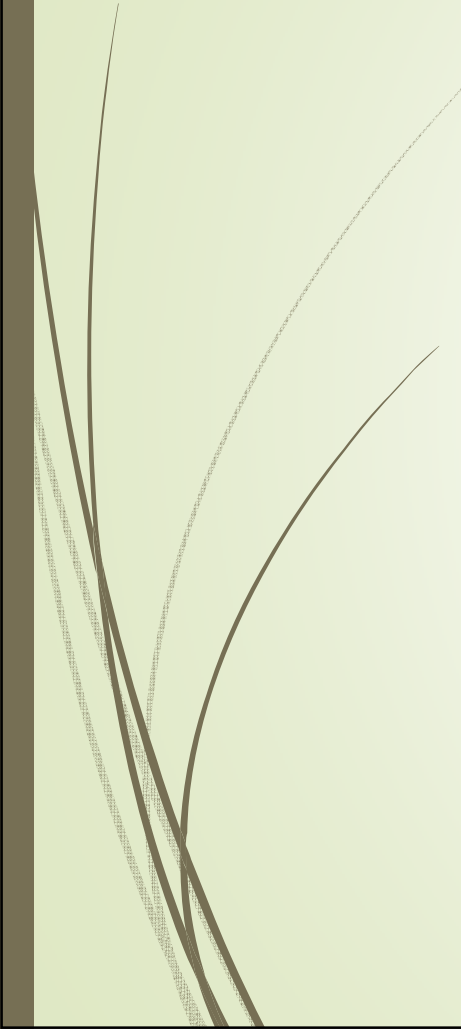
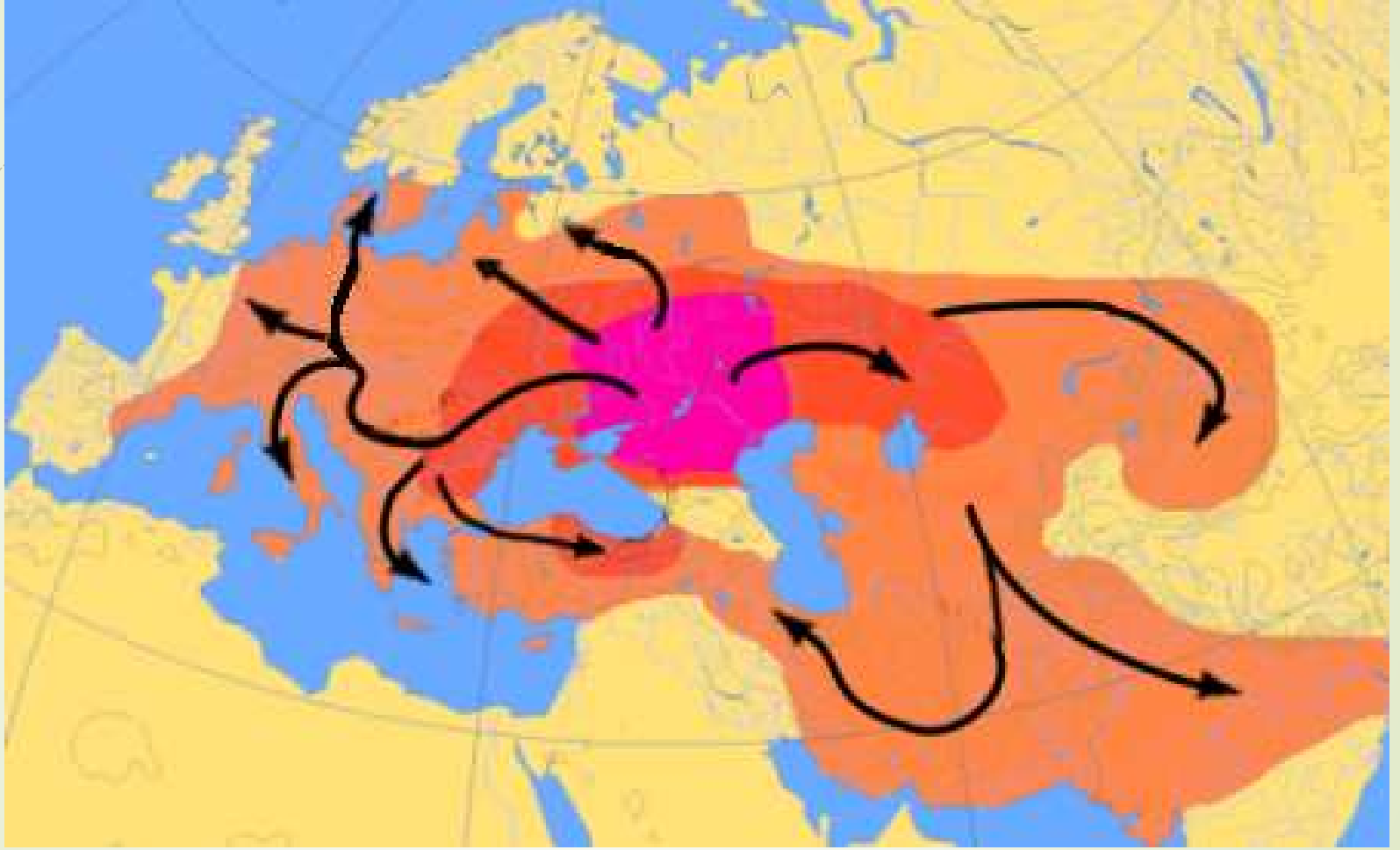
- 1 Alma
- 2 Ala
- 3 *Alma > Yealm
- 4 *Alāva > Alaw
- 5 *Alāva > Alaw
- 6 *Alantas > Alande
- 7 Almajà
- 8 Al̄menas
- 9 Al̄mè
- 10 Alanta
- 11 Alantà
- 12 Alantà
- 13 *Ala > Ola
- 14 Ālantas
- 15 Almana > Alme
- 16 Almara > Alme
- 17 *Ala > Abla
- 18 *Alara > Aller
- 19 Alantia > Elte
- 20 Alm
- 21 *Alantia > Elz
- 22 *Almana > Alme
- 23 Alantia > Elz
- 24 *Almantia > Aumance
- 25 Ala
- 26 *Alier > Aller
- 27 *Alentia > Alenza
- 28 *Almantia > Almanza
- 29 Alma
- 30 Almos

- 31 Almar
- 32 Almonte
- 33 Almantas (Berge)
- 34 Alento
- 35 Alontas

Pravěk (počátek paleolitu – 8. stol. př. n. l.) Indoevropská expanze, doba bronzová (3500 – 1100 př. n. l.)

- Již kolem 4200 př. n. l. vstupují na Balkán Indoevropané – kočovníci, pastevci, domestikovali koně.
- Osídlení údolí Dunaje, přechod do Anatólie, zde vývin prvního písemně zaznamenaného IDE jazyka - Chetitštiny.
- Údolí Dunaje jako jedno z možných míst dalšího dělení západních indoevropských jazyků (kole 3500 př. n. l.)
- Indoevropské jazyky postupně nahrazují dosavadní jazyky neolitické populace, samy ale přijímají některé rysy svých předchůdců (lexikum Liburnštiny).
- Cca 3650 – 1450 př. n. l. vyspělá kultura na Krétě, lineární písmo alfa, jazyk neznámý, nezařazený, téměř jistě neindoevropský.
- Rozvoj základů řečtiny a pozdějších tzv. paleobalkánských jazyků: Dáčtiny, Thráčtiny, Illyrštiny, Paionštiny, Venetštiny (SZ okraj Balkánu), Frýžštiny, Mýzštiny a Messapštiny.

Yamna culture